

FØROYSK LESIBÓK

3. partur - Tórshavn 1947

Endiliga kom hin føroyska lesibókin 3. partur, sum leingi hevur verið biðað eftir.

Hon er rættiliga stór bók 325 bladsíður, og er hon skipað sum hinar fyrru bókurnar: Sögur, greinir og yrkingar. Henda hevur eisini lesistykki á íslenskum, svenskum og nýnorskum og so aftur at góðar orðafrágreiðingar.

Tað er ilt at døma til fullnar um eina lesibók, fyrr enn hon verður nýtt. Men tað er eitt, sum ein alt fyrri eitt kann hava at finnast at bæði við hesari lesibókini og hinum, sum áður eru útkomnar, og tað er, at bæði kvæði, ævintýr og orðatök eru so heilt burturlögð. (Nókur ævintýr eru í 1. parti).

Danskar lesibókur hava fleiri dømi av donskum fólkaivism, so tað er ikki at skilja, hvi einki kvæði, ella brot úr kvæði, skulu vera sett í okkara lesibók.

Ongastaðni hevur miðaldarskaldskapurin, tey føroysku kvæðini og tær donsku fólkaivismarnar aftur at teimum livsvisu orðatökunum, havt slíkar rötur og verið so runnið fast í fólkalýndi og fólkalív sum her hjá okkum.

Hesin frásøgu-skaldskapur var hövudsevni til upplæring og uppenjing hjá børnum og ungfolki í Føroyum. Og vit skulu ikki fara aftur til farnar öldir fyrri at vísja okkum um tað. Hann, sum er á miðjum aldri og er vaxin upp úti á bygd í Føroyum, kann vátta hesum.

Tað var longu, áðrenn ein fór í skúla, at hann hevði hørt nógv kvæði vera kvøðin, ikki endiliga í dansinum, men heima við hús í skýming og tey longu vetrarkvöldini. Hesin skaldskapurin setti seg eisini so fastur í barnsins minni, at tað kundi siga frá tilgongdini og døma um rætt og rangt hjá persónum, kvæði segði frá.

Barnið kundi her eisini fáa dygga moralska vegleiðing. Tað lærði á ein livandi hátt at virða hesar dygdirnar, sum Norðbúar altíð hava mett høgt og hava verið hugtiknir av: trúskapur, at vera sannfórur, orðhildin, djárvur og tolin.

Tað er ikki at taka seg aftur í, at hetta hevur havt hin størsta týðning fyrri Føroyingsins sálarlív og lívsáskoðan og stímbra hann at stríðast móti einari hardari náttúru.

Eins og at geva síðiliga og sálarliga uppenjing, so gav eisini kvæði og fólkaivism kunnleika í øðrum víðurskiftum, sum lógu uttan fyrri hin dagliga heimin hjá Føroyinginum.

Tey lærdu hann um land og um søgu fólkana. Her var so stalt bæði landalera og søgulara, tikið móti í livandi, væljóðandi rimum, sum ein lærði og ongantið gloymdi aftur.

Tað er tí, at draga fram, at miðaldarskaldskapur okkara er ein vinningur í uppenjingini. Orðatökini kundu t.d. staðið prentað omanfyri skuladýrnar.

Hesin kunnleiki tekur okkum ikki moralskt av fótum, men ókir og mennir allar góðar síðir og ger ungfolkið betri búgvíð at taka móti tí vánaliga, ið uttan ífrá flóðir inn á okkum.

Verða føroyskir handlar seldir tómir til útlendingar?

Stórir endurútlutningar til sjómenn og áðrar ferðamenn.

Tað var alt fyrri eitt, ið landið var hertikið, at fólk fóru at gremja seg um, at handlarnir vórðu seldir tómir til hermenn, sum fluttu ímillum. So gott sum einki var rationerað her hjá okkum, og útlendingar, sum ferðadust her, kundu tí keypa so galt teir vildu. Í litlum landi mátti sjálvandi kennast eitt vist vörutrot, tá ið fleiri túsund menn fluttu burtur og skuldu hava ymiskar lutir heimaftur við sær.

Hesin atburður er hildin við líka eisini aftaná kriggið. Hópurin av fiskimönnum koma at landi her, og teir hava loyvi at keypa úr handlunum allar hesar vörurnar, sum vit flyta inn fyrri útlendskan pening.

Tað er eisini vanligt at siggja ferðafólk, sum koma higar, ganga úr handlunum við fönninginum fullum av vörum, sum tey taka heimaftur við sær.

Bæði henda sölan og gávupakkarnir er vert at átala. Vit liva í frium demokratiskum landi; men munur skal vera á. So demokratisk skuldu vit ikki verið, at vit loyva at endurútflyta tær vörur, sum vit keypa frá útlandinum fyrri dýrgoldnan fremminda pening.

Lond vilja vera blið við tey, ið vitja, men slíkan handil royna tey at forða.

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrágv

Tlf. 443

GENTA

fær pláss.

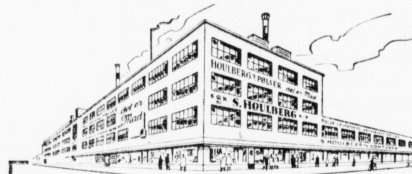
Prentsmj. v. á.

Flýddir jødar settir a land í Hamburg

Öll verðin hevur við stórum áhuga lýtt á tíðindini um tey trý skipini við flýggjandi Jøðum, sum vóru á ferð til land teirra, Palestina, men sum Onglendingar sendu avstað aftur. Skipini hava verið sum ein mynd av hinum heimleysa Jøðum, ið ongantið hevur fastan bústað. Tey lógu í franskar havn, men ikki vildu tey fara í land har. So varð avgjørt at senda tey til Hamburg í Týsklandi, og mánadagin vórðu tey flutt í land. Ikki fór henda landflyting fram heilt stillisliga. Á einum av skipunum settu Jødar seg til mótsöðu, so hermenn og polití við makt máttu taka tey og flyta tey til «leirin».

Tað er ikki so lætt at døma í hesum vandamáli, sum Jødar og heimland teirra altíð hevur verið; men tann lagna, ið ser-

liga Jøðum nú er komin í hendi, er so háttad, at allur hin humani heimurin tekur spurningin upp og ynskir, at hann má verða rættvist loystur. Jødar hava verið nærum útruðaðir av Naziveldinum, nú leita teir sær eftir einum tryggum bústaði, men tað kunna teir ikki finna. Her hoyra vit um skip við túsindum flýggjandi fólki sigla í millum og so at endanum verða beind til tað land, har tey hava upplivað ræðslur, ið eru uttan líka. Tað má ásannast, at tað er trupult hjá Onglandi at hava ábyrgd fyrri hesum flókta spurningi, men hesin flýggjandi heimleysi flokkur, sum beindur var í fangatýppi í Týsklandi, pinslustað Jøðanna, uppóir heimin og ger tað ilt at umbera Onglands stöðu til Jøda-spurningin.

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK OG KONSERVERS

i allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen

Vestmanna

S. HOULBERG A/s

Fedevarer - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

KØDBYEN

Statskontrol 352

KØBENHAVN

Færøsk Margarine

VITA No 1

Vitaminiseret

Færøsk Produkt.

Fint Produkt.

Fiskireiðskapur.

Línulúkar frá nr. 7 til 12.

Fiskisnøri 1½, 2, 2½ og 3 lbs. snøri.

Teymastykki av hamp frá 1½-6 oz.

Ravmagnsperur

av øllum støddum eru bestar og biligast hjá okkum.

Okkara klædnævurur

av øllum sløgum eru brátt viðgittar um alt landið fyrri góðsku og prís

Arbeiðaranna Trolarafelag.

A m. b. A

Grót og skervur.

Öll, ið vilja keypa skerv ella grót eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megna verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimað. Bílstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heima grót ella skerv uttan við einum líni av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

Fredbiar sóknar kommuna.